मोहेनान्वितमानमः देवा हव्यं न गृह्णन्ति कव्यं च पितरस्तथा यत्किं च जुहुयादग्नौ तत्सर्वं त्यागपूर्वकम् अन्यथा जुहुयाद्यस्तु नरकं स नु गच्छति इति · सर्वत्र त्यागादौ ओंकारप्रयोगः कार्यः यागहोमादिष्विति वचनात् · शाट्यायनः दानयज्ञतपःस्वाध्यायजपध्यानसंध्योपासनप्राणायामहोमदैवपित्र्यमन्त्रोच्चारणब्रह्मारम्भादीनि प्रणवमुच्चार्य प्रवर्तयेदिति · दाल्भ्यपरिशिष्टे च ब्रह्मयज्ञो जपो होमो देवऽर्षिपितृकर्म च अनोंकृत्य कृतं सर्वं न भवेत्सिद्धिकारकमिति । ततोऽन्वाहार्यं दक्षिणार्थमोदनं [1] चतुर्णामृत्विजां तृप्तिपर्यन्तभोजनसमर्थं दक्षिणाग्रावधिश्रयति श्रपणार्थम् । अत्रावसरे वा व्रतग्रहणम् ॥ ॥५॥

इति द्वितीयस्य पञ्चमो कण्डिका ॥ ॥

अपरेणाहवनीयं वेदिं खनति ॥१॥ [2]

अङ्गुलखाताम् ॥२॥ अङ्गुलं खातमस्याः ।

व्याममात्रीं पश्चात् ॥३॥ अपरस्यां दिशि तिर्यक्प्रमाणेन चतुररत्निमात्राम् । [3]

अरत्निं प्राचीम् ॥४॥ अ॰ प्रा॰ पूर्वापरायतां दीर्घाम् [4] । पुरस्तात् (पूर्वपार्श्वे) तिर्यक्प्रमाणं यद्यपि नोक्तम् तथाप्यरत्नित्रयात्मकमेव दर्शनात् (१.२.५.१६.)।

अपरिमितां वा ॥५॥ अस्मिन्सूत्रग्रन्थे द्वावेवापरिमितशब्दौ श्रुतिवाक्यानुसरणादपरिमाणवाचिनौ अपरिमितां वा अपरिमितेष्टको वेति (१७.७.२८.) च अन्ये तु अपरिमितं प्रमाणाद्भूय इत्युक्तत्वात्पूर्वोक्तपरिमाणादतिशयेनाधिकपरिमाणवाचकाः ।

प्राक्प्रवणामुदग्वा ॥६॥ प्रवत्तेऽस्मिन्नापोऽनेन वेति प्रवणं नीचम् प्रवर्तते वा वनमुदकमस्मिन्निति तदेव निम्नम् ।

---

१) °र्यं यदक्षि° १. २) विकृतौ गार्हपत्यचितिमपरेण अहरे Mahâd. सर्वशाखाप्रत्ययेन मैत्रायणीयोक्तमन्तराहवनीयं गार्हपत्यं चानियतस्थानं वेदिकरणं मा भूत् Ananta. ३) आहवनीयस्य पश्चात्त्र्यरत्न्यन्तरालं हित्वा व्याममात्रीमुदीचीम् Mahâd. ४) उदीचीरेखायाः प्रा॰ त्र्य॰ आहवनीयान्तम् विकृतौ गार्हपत्यचित्यन्तम् · पुरुषसंमिता हि त्र्यरत्निः प्राचीति श्रुतेः (१.२.५.१४.) · पुरुषसंमिता त्र्यरत्निस्तु (°रत्निः प्राची तु sec. h.) विष्णुवामनसंमिता वामनो ह विष्णुरासीत्युपक्रमात् (१.२.५.५.) Mahâd.